Enskild motion M1531

SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:852

av Jesper Skalberg Karlsson (M)

Samordning av digitala produktpass

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att ge en myndighet ett samordnande ansvar för tekniska frågor vid marknadskontroll av digitala produktpass i syfte att stärka den cirkulära ekonomin och resurseffektiviteten och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Europeiska unionen har antagit en förordning om ekodesign för hållbara produkter (ESPR) som en del i sitt arbete med Europeiska kommissionens strategi för mer miljömässigt hållbara och cirkulära produkter. Förordningen är en ramlagstiftning och har ett brett omfattningsområde, där en viktig del är krav på att tillhandahålla information via ett digitalt produktpass (DPP).

Dessa digitala produktpass införs för att ge bättre tillgång till produktinformation som ska underlätta reparation, återanvändning och återvinning. Rätt genomfört kan dessa förändringar bidra till flera fördelar i olika branscher. Då behövs fungerande teknik och begripliga krav. Här är det viktigt att slå fast att produktpassen omfattar mer än en QR-kod och att informationen behöver kunna kopplas till rätt produkt och vara tillgänglig för rätt användare. EU-kommissionen lanserade den 20 juli 2026 ett gemensamt produktpassregister och en testmiljö. Kraven enligt ekodesignförordningen

införs dock stegvis för olika produktgrupper genom särskilda delegerade akter, inte samtidigt för alla produkter.

En nyckelfråga i implementeringen av digitala produktpass är att det inte ska leda till onödig administration och regelkrångel för svenska företag – det har vi redan gott om, och arbetet för att minska regelbördan behöver fortsätta med stor beslutsamhet under överskådlig tid. Det som behövs är en harmoniserad tillämpning av gemensamma bestämmelser om format och informationsbärare.

Gemensamma tekniska frågor kräver samordnad kompetens. Flera produktområden kan behöva kontrollera liknande tekniska funktioner: det finns skäl att samla metodstöd, kompetens kring identifiering, åtkomsträttigheter och informationsutbyte mellan system.

Energimyndigheten har i sitt remissyttrande den 17 december 2025 om kompletterande bestämmelser till EU-förordningen om ekodesign (KN2025/01772) pekat på behovet av ökad samordning. Regeringen har därefter beslutat förordningen (2026:1739) med kompletterande bestämmelser till EU-förordningen om ekodesign. Den fortsatta tillämpningen behöver ett tydligt samordnande ansvar för produktpassens gemensamma tekniska frågor. Ett led i det bör vara att regeringen pekar ut en myndighet som tar på sig det ansvaret.

Svenska företag ska rimligtvis kunna använda lösningar som fungerar på den övriga europeiska marknaden. Vår tillämpning av reglerna bör vara enhetlig och inte skapa svenska särkrav. Standardisering och teknik- och leverantörsneutralitet borgar för effektiv kontroll och bättre förutsättningar att följa reglerna. Den svenska strategin för marknadskontroll 2026-2029, med sitt prioriterade mål att förenkla för företag att göra rätt, bör ligga fast.

Att ge en myndighet samordnande ansvar för de tekniska frågorna behövs. Delar i det uppdraget kan vara ett gemensamt tekniskt metodstöd för kontrollmyndigheterna, samordnad vägledning till företag, stöd för enhetliga kontrollmetoder, identifiering av luckor eller överlappningar i ansvarsfördelningen samt samverkan med både företag och standardiseringsorgan. Detta bör ges regeringen till känna.

Jesper Skalberg Karlsson (M)